

Univerzita Hradec Králové Pedagogická fakulta

**Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové**

**Hodnocení diplomové práce
Posudek oponenta práce**

Jméno autora: Bc. Daniela Štohandlová

Název práce: Zkušenosti sociálně slabých rodin s distanční výukou během krizové situace způsobené pandemií COVID-19

Oponent práce: Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová, Ph.D.

Téma práce je aktuální a má přímou souvislost se studovaným oborem, reflektuje také aktuální společenskou situaci.

Cílem práce bylo „s oporou o odbornou literaturu, popsat a analyzovat sociálně slabé rodiny a distanční výuku v kontextu krizové situace způsobené pandemií COVID-19. Cílem výzkumného šetření je zjistit, jaké jsou zkušenosti sociálně slabých rodin s distanční výukou během krizové situace způsobené pandemií COVID-19. (s. 7)

První kapitola krátce seznamuje s aktuální situací, nastiňuje okolnosti, které vznikly v důsledku pandemie onemocnění Covid-19. Text je kratší, ale plně postačující pro uvedení do problematiky. Druhá kapitola obsahově přímo navazuje na první část, autorka blíže popisuje souvislosti a průběh distanční výuky. Zpracování druhé kapitoly je na dobré úrovni, škoda jen, že autorka nezařadila do textu také své postřehy z praxe.

Třetí kapitola se věnuje rodinnému zázemí dětí, autorka volí termín sociálně slabá rodina, který je v mnoha ohledech problematický svým uchopením. Z textů je patrné, že termín autorka spojuje především s funkčními možnostmi rodiny. Na str. 16 jsou cílové rodiny této práce spojovány s typem dysfunkčních a afunkčních rodin. Další dílčí část práce se proto zaměřuje na objasnění funkcí rodiny, oceňuji, že se autorka v textu věnuje také poruchám jednotlivých funkcí. Práce přijatelným způsobem vymezuje rodinu jako sociální skupinu, autorka využívá několika definic rodiny, především je akcentován pohled, který vnímá rodinu jako určitý typ prostředí, toto vymezení je v souladu se studovaným oborem. Jednotlivé typy rodin jsou popsány v samostatné podkapitole.

Čtvrtá kapitola práce blíže objasňuje pojetí sociálně slabé rodiny, autorka si je vědoma toho, že jde o termín, který je v odborné literatuře užívaný méně často. Svým pojetím textů se snaží přispět k objasnění pojmu, který spojuje s nepříznivou sociální situací rodiny a sociálním vyloučením. Souhlasím s tím, že nepříznivá sociální situace i sociální vyloučení rodinu oslabují, ale mezi těmito pojmy a termínem sociálně slabá rodina nelze klást rovnítko.

Termín sociálně slabá rodina, je dnes důsledkem negativních a pejorativních konotací již značně problematický. V textu proto chybí hlubší diskuse nad sémantikou tohoto termínu. Hlubší zamyšlení nad konotacemi zvoleného termínu by bylo jistě na místě. Nutno však říci, že se autorka staví k termínu sociálně slabá rodina naprosto věcně a je evidentní pouze její odborný zájem, rozhodně ji nelze podezřít z posilování negativních konotací tohoto termínu.

Místy text působí tak, že termín sociálně slabá rodina a sociálně vyloučená rodina jsou v pojetí autorky synonyma. **Prosím o krátké doplnění u obhajoby, jak vnímáte vztah obou těchto termínů?**

Celkově hodnotím teoretické ukotvení problematiky za přijatelné, dílčí kapitoly jsou propracovány dobře, autorka postupuje od obecných poznatků ke konkrétním příkladům ze své praxe. Vytkla bych jen místy menší propojení textů s tématem distanční výuky. Logická struktura a vztah dílčích kapitol ke zvolenému tématu je však postačující a odpovídá požadavkům.

Výzkumná část práce je ukotvena v dobře připraveném plánu výzkumného šetření. Jednotlivé kroky výzkumu si autorka rozčlenila do fází. Hlavní výzkumné zaměření směřovalo ke zkušenostem rodičů a dětí, podrobněji viz s.30. Zvolenou výzkumnou strategií byl kvalitativní výzkum. K realizaci dílčích kroků výzkumného šetření nemám větších připomínek. Autorka postupovala v souladu se zvolenou strategií, výzkumný plán má dobrou logickou strukturu a také z pohledu organizace bylo výzkumné šetření provedeno na velmi dobré úrovni. Výstupy výzkumu jsou prezentovány za pomoci několika kategorií, které mají spíše popisný charakter, ale poskytují velmi dobrý vhled do zkoumané problematiky.

Vymezení zkoumaného tematického okruhu a jeho rozpracování považuji za přijatelné. Provázanost výzkumného plánu a dílčích kapitol práce je na dobré úrovni. **Výzkumné šetření, nástin plánu, realizace i interpretace výstupů vyhovují požadavkům.**

Jazyková a formální stránka práce je na přijatelné úrovni a odpovídá požadavkům. Schopnost porozumět odborným termínům a práce s nimi je na dobré úrovni.

Práce se zdroji, výběr i komparace poznatků, volba i počet opor je postačující a na dobré úrovni.

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: A B C D E F

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. Viz Otázka v textu posudku.
2. Jak hodnotíte průběh, přínos a výsledky obou vámi zmíněných forem vyučování (výuka za pomoci materiálů vs. online výuka), byly tyto formy v rodinách kombinovány? Co by pomohlo obě formy využívat společně?

7. 8. 2021

Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová Ph.D.